

Pont de l'Abella

Sant Martí de Centelles

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: L'Abella
Emplaçament Sobre el riu Congost

Coordenades:

Latitud: 41.76421
Longitud: 2.25185
UTM Est (X): 437812
UTM Nord (Y): 4623868

Classificació

Número de fitxa 08224 - 90
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Modern Contemporani
Segle 1740
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Martí de Centelles. C/ Estació n.2. 08592. Sant Martí de Centelles.

Fitxes associades:

[Can Vila de l'Abella](#)

[L'hostal de l'Abella](#)

[El camí empedrat de l'Abella](#)

Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dj., 20/12/2001 - 01:00

Descripció

Pont de tres arcades orientat nord-est a sud-oest sobre el riu Congost. Es tracta d'una estructura massissa construïda en pedra calcària local de grans i mitjanes dimensions a les fileres posteriors i pedra carejada recollida a les ribes del riu a la part superior. Aquesta pedra anava rejuntada amb morter de calç i fang. Els pilars de suport del pont presenten un total de dos contraforts de secció circular també construïts en pedra per consolidar la resistència de l'estructura. Les arcades del pont presenten un reforç de pedra que emmarca les obertures i que alhora actua com element decoratiu. L'arc central és un carpanel de 5 centres mentre que els laterals també carpanells, al tenir menys angle són de 3 centres. Els arcs es construïren pel procediment comú, mitjançant cimbres de fusta i un reompliment de terra, posteriorment s'adossaren els tadjamres i s'aixecaren les baranes presentant certa discontinuïtat entre aquestes i la resta del pont. En dos dels arrencaments del pont o pilars, que es troben assentats sobre la roca natural, es localitzen dues obertures més, també emmarcades amb pedres de dimensions més grans i que permetrien el pas de l'aigua en cas d'inundacions. Les baranes, de la part superior i interior porten un arrebossat de morter per protegir-les de l'erosió i del trànsit. També presenten restes de morter l'intradós dels arcs i els canals per protegir l'obra i facilitar el flux de l'aigua en les crescudes del riu.

Observacions:

Amb la construcció de l'actual C-17, el pont de l'Abella quedà ocultat sota el nou vial elevat de l'autovia.

Història

El moment de més creixement del nucli de Sant Martí de Centelles, i la zona de la riba esquerra del Congost tingué lloc entre els segles XVIII i XIX. En aquest moment es bastiria un nou pont que tindria com a principal objectiu el de facilitar les comunicacions entre Sant Martí de Centelles i el raval que s'originà des del segle XVI cap a l'actual Aiguafreda. L'activitat d'aquest nucli estava orientada al l'hospedatge i als serveis, com a hostel del camí ral amb ferreries, una carnisseria, etc. El 1740 es construï el pont i un mur de contenció al marge inferior esquerra del camí com ho indicava una llinda gravada amb la data de 174- , sota el regnat de Felip V. La documentació sobre aquest pont i el seu entorn és força escassa, aquest apareix com a límit del terme parroquial de Sant Martí d'Aiguafreda de Dalt en les diferents visites pastorals del Bisbe de Vic (segles XVI al XIX) i també s'esmenta la seva presència i el seu ús en els diferents Amillaments (1929) i Cadastres (1946). L'excavació arqueològica realitzada prop del pont de l'Abella arran de les obres de la construcció de la nova carretera, actual C-17 tram la Garriga-Aiguafreda, que va tenir lloc entre els dies 7 i 25 d'octubre de 1986 i va anar a càrrec dels arqueòlegs Jordi Pardo, Anna Pàmies i Maribel Panosa amb la promoció del Servei d'Arqueologia va permetre documentar la relació directa d'una de les fases arquitectòniques existent entre el pont i el camí documentat. Aquesta coetaneïtat fa pensar en la lògica utilització de les dues estructures en el mateix moment permetent documentar una fase del pont i la via de circulació del moment.

Bibliografia

CRUELLES, A.S. (1997). "Petites històries de ça beya". Programa de Festa Major de Sant Martí de Centelles. L'Abella. MASNOU, Josep Maria. (1988). La parròquia d'Aiguafreda a través de les visites pastorals s. XVI-XIX. Temes Aiguafredencs IV. Ajuntament d'Aiguafreda.

